

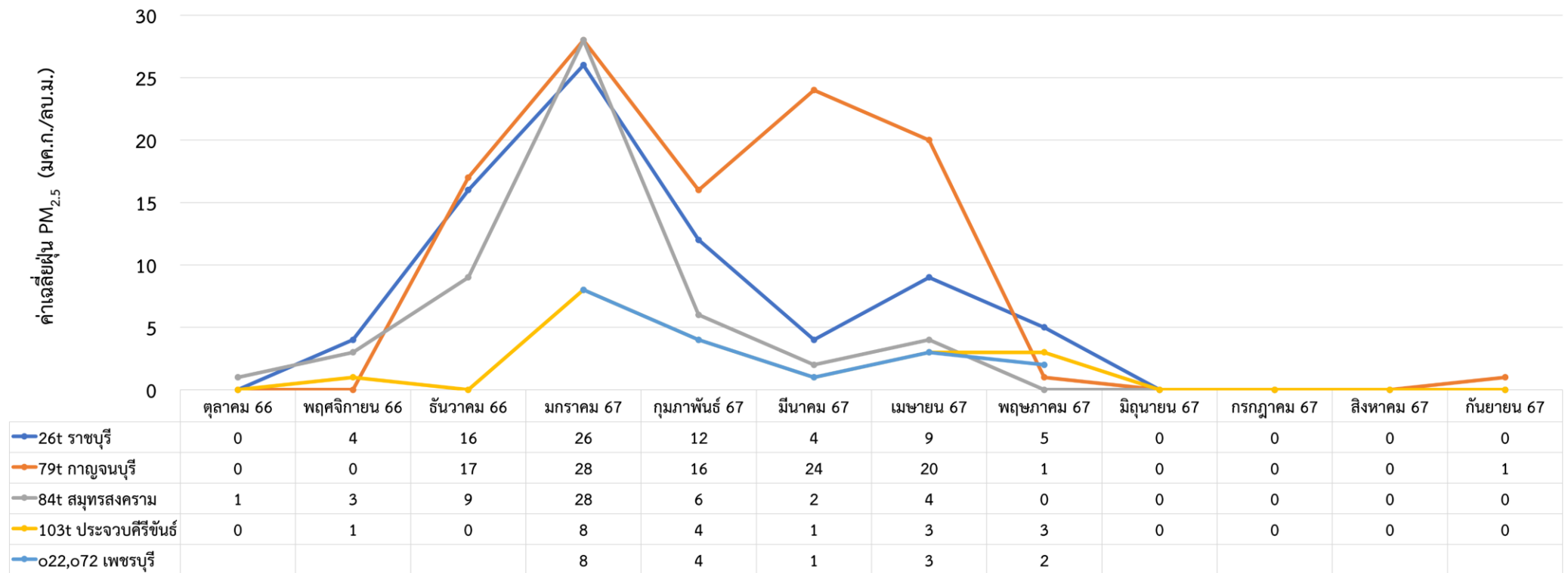
ถอดบทเรียนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ $PM_{2.5}$ ปี พ.ศ.2568

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 8 กรมควบคุมมลพิษ

ส่วนการจัดการคุณภาพน้ำ อากาศและเสียง

สถานการณ์ฝุ่น PM_{2.5} ปี พ.ศ.2567 ของ 5 จังหวัด

จำนวนวันที่ค่าฝุ่น PM_{2.5} เกินมาตรฐาน ปีงบประมาณ 2567

มาตรการรับมือสถานการณ์ไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี 2568

เมือง Low Emission Zone

- ห้ามรถบรรทุกขนาดใหญ่เข้าเมืองช่วงวิกฤตฝุ่น
- ปรับลดอัตราค่าโดยสาร/ลดราคาตั๋วโดยสารขึ้นรถสาธารณะ
- เปลี่ยนรถ บขสมก. เป็นรถไฟฟ้า
- เข้มงวดตรวจสอบ/ตรวจจับรถยนต์ควันดำ
- ตรวจเข้มสถานประกอบการ
- เฝ้าระวัง/จับกุม ผู้ลักลอบเผาของข้างทาง

ป่า

ลดพื้นที่เผาไหม้ ร้อยละ 25 (จากปี 2567)

14 Clusters

- จัดทำแผนที่เสี่ยงเผา/แผนปฏิบัติการไฟฟ้า
- จัดทำแผนบริหารจัดการเชื้อเพลิงที่ระบุพื้นที่และระยะเวลา
- จัดชุดปฏิบัติการ/ตั้งจุดตรวจ/ตั้งจุดสกัด / จำกัดการเข้าพื้นที่ป่า
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชุมชนโดยไม่เผา
- BOI สนับสนุนให้ภาคเอกชน มีส่วนร่วมการจัดการดับไฟฟ้า / ลงทุนในการปรับเปลี่ยนการปลูกพืช
- แจ้งเตือน/เพิกถอนสิทธิ์ผู้ฝ่าฝืน

มาตรการรับมือสถานการณ์ไฟฟ้า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี 2568

ผลลัพธ์ค่าเฉลี่ย 24 ชม. สูงสุดต้องไม่เกิน
17 จังหวัดภาคเหนือ : ไม่เกิน 150 มคก./ลบ.ม.
ภาคอื่น ๆ / กทม. และปริมณฑล : ไม่เกิน 75 มคก./ลบ.ม.

เกษตร

ควบคุมพื้นที่เผาไหม้ ลดลงร้อยละ 10 - 30

บริหารจัดการเชื้อเพลิง

- จัดทำฐานข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกที่เสี่ยงต่อการเผา/ข้อมูลเกษตรกรแยกรายจังหวัด
- ขึ้นทะเบียนเกษตรกร/พื้นที่ที่ต้องใช้ไฟ
- บริหารจัดการไฟตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
- ให้สิทธิประโยชน์กับเกษตรกรผลิตสินค้าไม่เผา
- ตัดสิทธิ์/เพิกถอนสิทธิ์ ส.ป.ก./นิคมสหกรณ์ หากไม่ร่วมมือ
- ควบคุมปริมาณอ้อยไฟไหม้เข้าโรงงาน
- BOI สนับสนุนภาคเอกชน พัฒนาเกษตรยั่งยืน
- ใช้ประโยชน์เศษวัสดุทางการเกษตร

หมอกควันข้ามแดน

ลดจุดความร้อนอนุภาคแม่โขง

CLEAR sky strategy

- ส่งเสริมสินค้าไม่เผากับประเทศเพื่อนบ้าน
- หารือระดับรัฐมนตรี ภูมิภาคแม่โขง / อาเซียน
- จัดตั้งศูนย์ข้อมูล/แจ้งเตือน/เฝ้าระวังในประเทศเพื่อนบ้าน

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีมติเห็นชอบในการประชุม ครั้งที่ 2/2567 เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2567

การดำเนินงานติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5}

1. แจ้งเตือนเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5}

1.1 ติดตามตรวจสอบข้อมูลคุณภาพอากาศ ฝุ่นละออง PM_{2.5} จากเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน Air4Thai พร้อมทั้งวิเคราะห์ปัจจัยที่อาจก่อให้เกิดฝุ่นละอองในพื้นที่

1.2 จัดทำหนังสือแจ้งสถานการณ์ฝุ่น PM_{2.5} พร้อมแนวทางมาตรการรับมือสถานการณ์ ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ถึงผู้ว่าราชการจังหวัด และทสจ.

1.3 ชี้แจงข้อมูลสถานการณ์คุณภาพอากาศและการเตรียมความพร้อมรับมือในเวทีการประชุมระดับจังหวัด

2. การสื่อสารประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร

2.1 จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ความรู้ฝุ่นละออง PM_{2.5} เช่น แผ่นพับ โรลอัพ คลิปวิดีโอ

2.2 จัดทำ Onepage รายงานสถานการณ์ฝุ่น PM_{2.5} (ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง) ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนผ่านช่องทางเว็บไซต์/ Facebook ของสำนักงาน และกลุ่มไลน์ที่เกี่ยวข้อง

2.3 เผยแพร่ให้ความรู้ข้อมูลสถานการณ์ฝุ่น PM_{2.5} และแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ผ่านช่องทางต่างๆ ดังนี้

- สื่อออนไลน์ ได้แก่ TikTok, เว็บไซต์, Facebook, กลุ่ม Line

- สถานีวิทยุกระจายเสียง

- สถานีข่าวเคเบิลทีวีท้องถิ่น

- สนับสนุนวิทยากร / การจัดนิทรรศการ

2.4 ให้สัมภาษณ์ข้อมูลผ่านสื่อ เช่น ประชาสัมพันธ์จังหวัด, เคเบิลทีวีท้องถิ่น, รายการวิทยุ, เพจออนไลน์ในพื้นที่

การดำเนินงานติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5}

3. สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ระดับจังหวัด

3.1 บูรณาการความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ รวมทั้งส่งเสริมการเผาในที่โล่ง เพื่อกำหนดมาตรการแนวทางการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นละออง แบบมีส่วนร่วมในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ดังนี้

- ร่วมประชุมหารือและชี้แจงสถานการณ์ไฟป่า ฝุ่นละออง PM_{2.5} และแนวทางแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี
- ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการนำร่องลดการเผาในที่โล่งเชิงรุก เพื่อสุขภาพที่ดี ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษไฟป่า ฝุ่นละอองในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี
- บูรณาการร่วมกันในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการนำร่องลดการเผาในที่โล่งเชิงรุก เพื่อสุขภาพที่ดี และแนวทางการควบคุม ป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นละออง PM_{2.5} แบบมีส่วนร่วม จังหวัดกาญจนบุรี

การดำเนินงานติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5}

3. สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ระดับจังหวัด

3.2 จัดอบรมพัฒนาศักยภาพเครือข่ายในการจัดการฝุ่นละออง PM_{2.5} เพื่อลดมลพิษทางอากาศ ในพื้นที่จังหวัดราชบุรี จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.3 ตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายกับยานพาหนะ (รถยนต์และเรือยนต์)

รถยนต์จำนวน 1,657 คัน เกินค่ามาตรฐานและห้ามใช้ 94 คัน คิดเป็นร้อยละ 5.67

เรือยนต์จำนวน 155 ลำ เกินค่ามาตรฐานและห้ามใช้ 6 ลำ คิดเป็นร้อยละ 3.87

การดำเนินงานติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5}

3. สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ระดับจังหวัด

3.4 การปฏิบัติตามโครงการ “รถรัฐ ลดมลพิษ”

- ประสานหน่วยงานสังกัดทส. ในพื้นที่ ตรวจวัดมลพิษรถยนต์ราชการ ทั้งสิ้น 13 หน่วยงาน จำนวน 203 คัน ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 179 คัน
- ตรวจวัดมลพิษรถยนต์ราชการให้กับหน่วยงานสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 28 คัน
- ตรวจวัดมลพิษรถยนต์ราชการ สคพ. 8 จำนวน 10 คัน

3.5 ร่วมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ (Kick Off) การป้องกันแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน พื้นที่อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี

3.6 ร่วมประชุมให้ข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5} พร้อมแนวทางการ เพื่อเตรียมการรับมือในการควบคุม ป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง ในระดับจังหวัด

3.7 สนับสนุนข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ฝุ่นละออง และข้อเสนอแนะ/ข้อแนะนำแนวทางการ ป้องกัน ให้กับหน่วยงานต่างๆ เช่น หน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน ประชาชน

สรุปการดำเนินงานติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5} ปี 2568

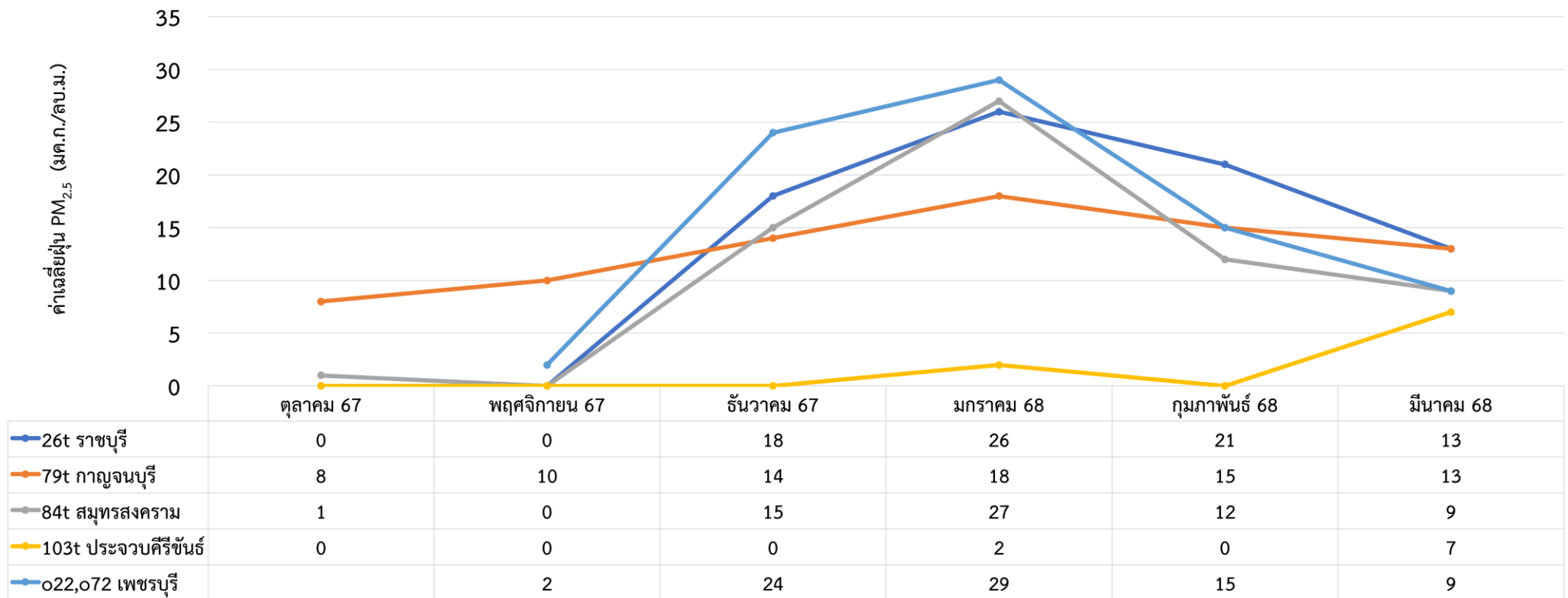
สรุปจำนวนวันที่ค่าฝุ่นละออง PM_{2.5} เกินค่ามาตรฐาน เปรียบเทียบปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2568 (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2568)

เดือน	ราชบุรี		กาญจนบุรี		สมุทรสงคราม		เพชรบุรี		ประจวบคีรีขันธ์	
	2567	2568	2567	2568	2567	2568	2567	2568	2567	2568
ตุลาคม	0	0	0	8	1	1	-	-	0	0
พฤศจิกายน	4	0	0	10	3	0	-	2	1	2
ธันวาคม	16	18	17	14	9	15	-	24	0	0
มกราคม	26	26	28	18	28	27	8	29	8	2
กุมภาพันธ์	12	21	16	15	6	12	4	15	4	0
มีนาคม	4	13	24	13	2	9	1	9	1	7
รวม	62	78	85	78	49	64	13	79	14	11
เพิ่ม/ลดลง	เพิ่มขึ้น	16	ลดลง	7	เพิ่มขึ้น	15	เพิ่มขึ้น	66	ลดลง	3
ร้อยละ	25.81 %		8.24 %		30.61 %		-		21.43 %	

หมายเหตุ : จังหวัดเพชรบุรีติดตั้งเครื่องตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบเคลื่อนที่ ปี 2567 เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2567 และในปีงบประมาณ 2568 เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2567

สรุปการดำเนินงานติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5} ปี 2568

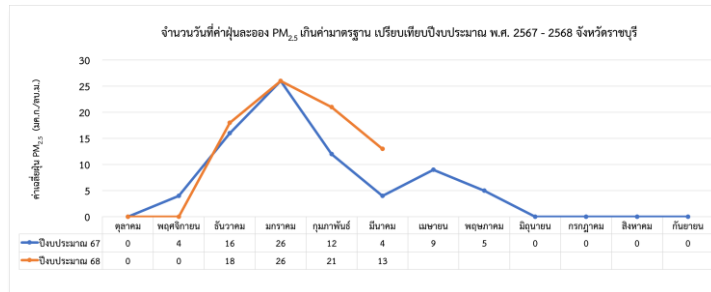
จำนวนวันที่ค่าฝุ่น PM_{2.5} เกินมาตรฐาน ปีงบประมาณ 2568

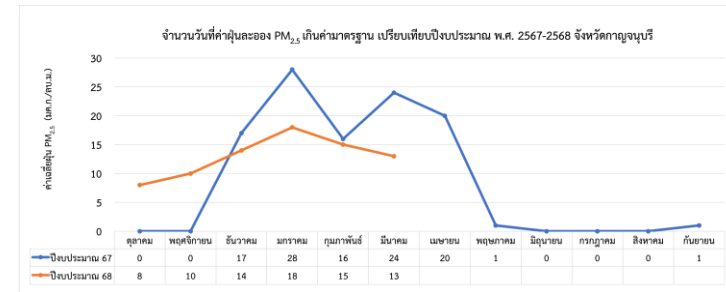
สรุปการดำเนินงานติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5} ปี 2568

สรุปจำนวนวันที่ค่าฝุ่นละออง PM_{2.5} เกินค่ามาตรฐาน ของพื้นที่ 5 จังหวัด เปรียบเทียบปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2568 (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2568)

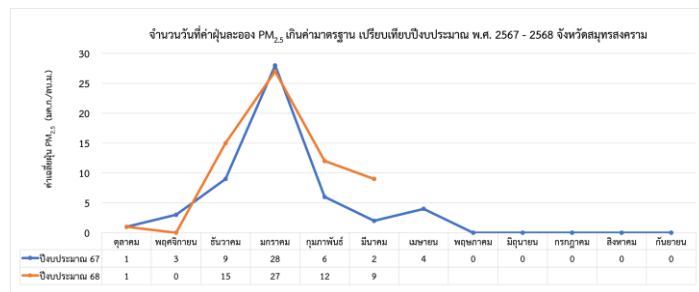
จังหวัดราชบุรี

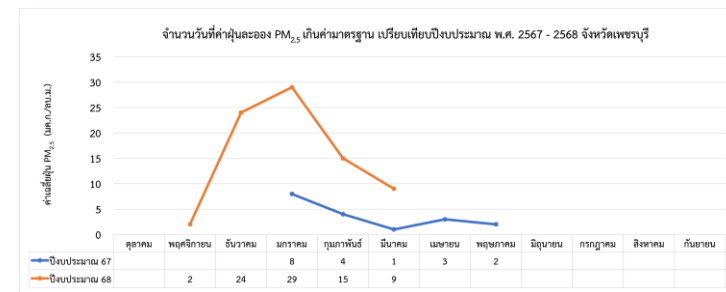
จังหวัดกาญจนบุรี

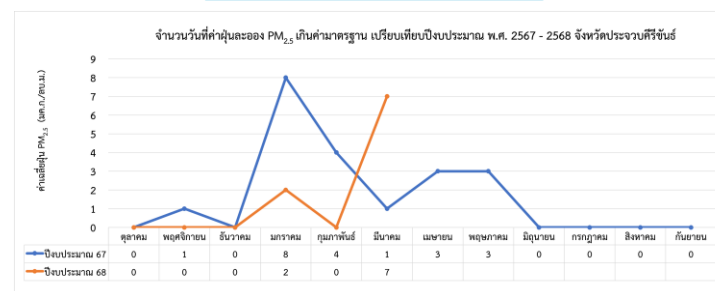
จังหวัดสมุทรสงคราม

จังหวัดเพชรบุรี

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

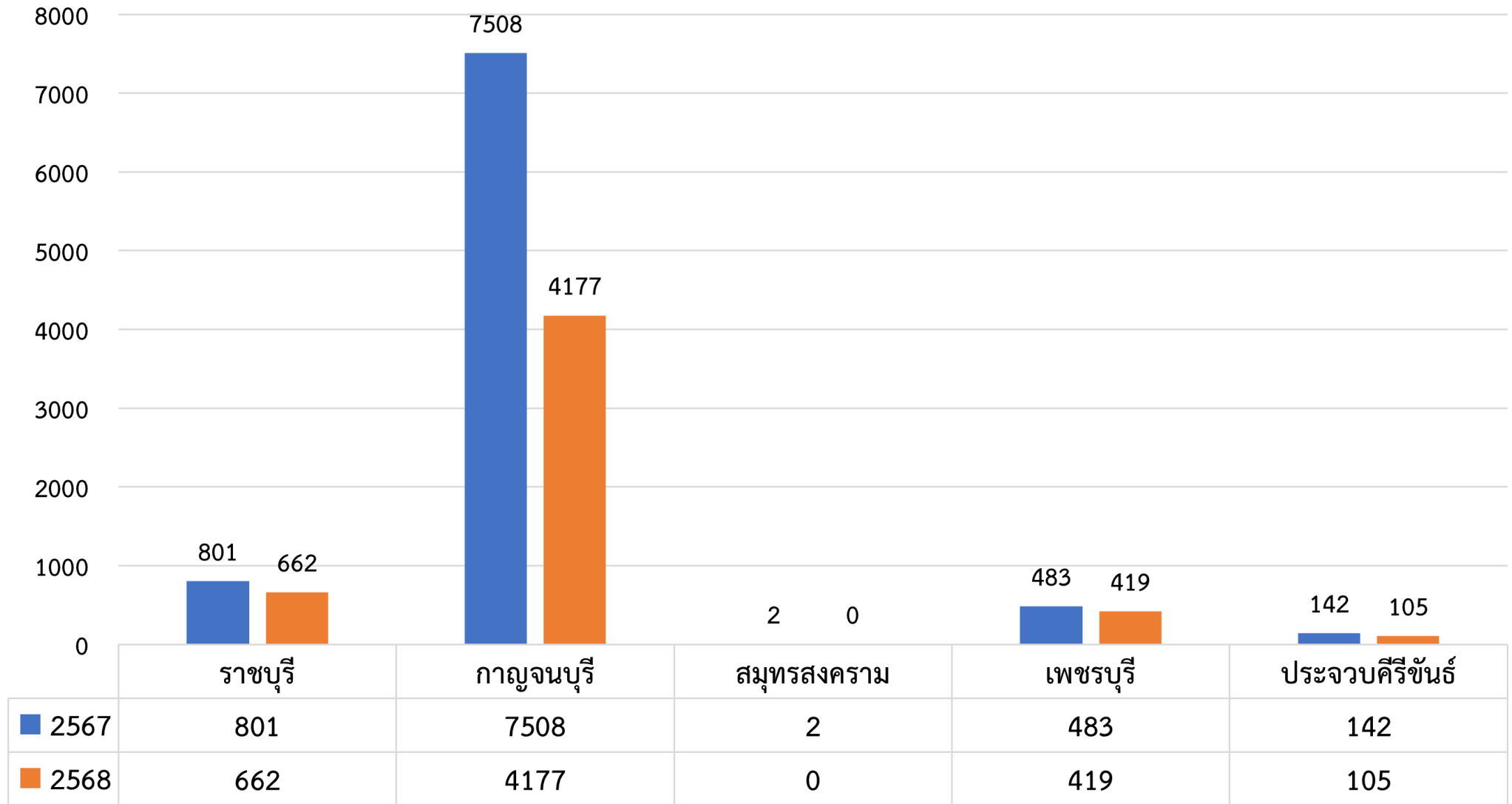
สรุปการดำเนินงานติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5} ปี 2568

สรุปจำนวนจุดความร้อน (Hot Spot) เปรียบเทียบปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2568 (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2568)

ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	ราชบุรี		กาญจนบุรี		สมุทรสงคราม		เพชรบุรี		ประจวบคีรีขันธ์	
	2567	2568	2567	2568	2567	2568	2567	2568	2567	2568
ป่าสงวนแห่งชาติ	202	136	1,211	987	0	0	184	167	16	20
ป่าอนุรักษ์	165	29	4,652	1,597	0	0	125	65	9	5
เขต สปก.	86	122	267	286	0	0	20	28	14	15
พื้นที่เกษตร	107	111	437	444	2	0	66	68	55	30
พื้นที่ริมทาง	7	7	27	22	0	0	5	2	3	3
ชุมชนและอื่นๆ	234	257	914	841	0	0	83	89	45	32
รวม	801	662	7,508	4,177	2	0	483	419	142	105
เพิ่ม/ลดลง	ลดลง	139	ลดลง	3,331	ลดลง	2	ลดลง	64	ลดลง	37
ร้อยละ	17.35 %		44.37 %		100 %		13.25 %		26.06 %	

สรุปการดำเนินงานติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5} ปี 2568

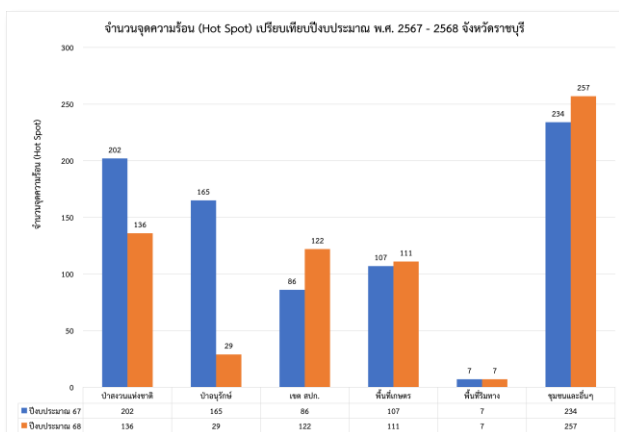
ผลรวมจำนวนจุดความร้อน (Hot Spot) เปรียบเทียบปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2568

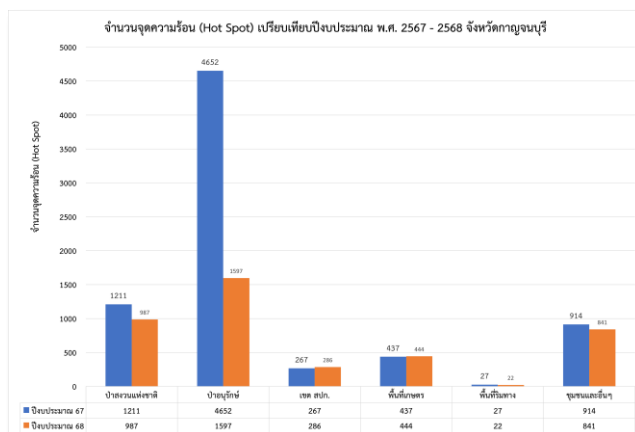
สรุปการดำเนินงานติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5} ปี 2568

สรุปจำนวนจุดความร้อน (Hot Spot) เปรียบเทียบปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2568 (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2568)

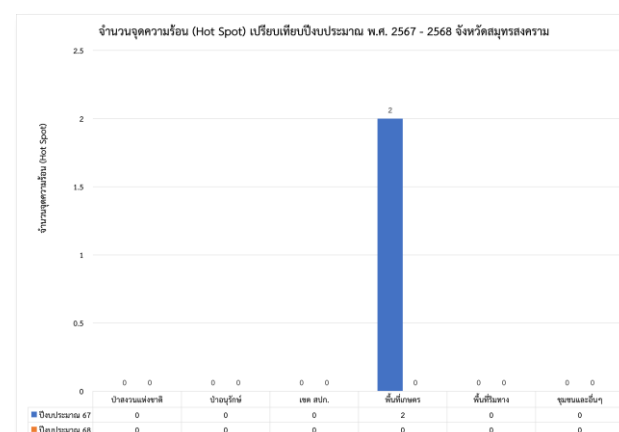
จังหวัดราชบุรี

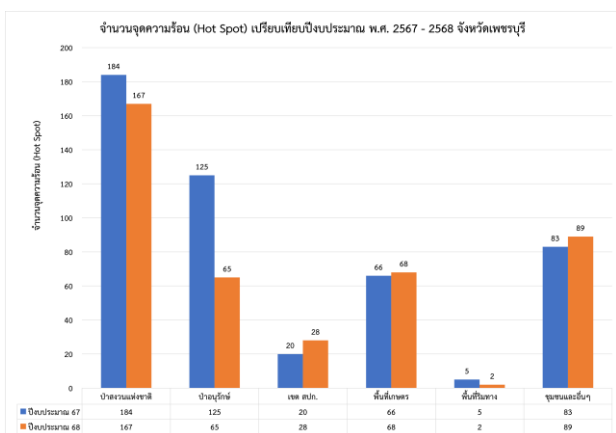
จังหวัดกาญจนบุรี

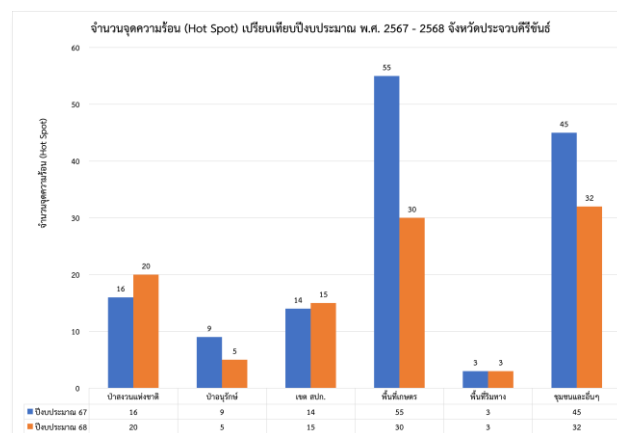
จังหวัดสมุทรสงคราม

จังหวัดเพชรบุรี

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ถอดบทเรียนการดำเนินงานการควบคุม ป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ PM_{2.5}

1. ปัจจัยและสาเหตุหลัก

จังหวัด	ปัจจัย/แหล่งกำเนิดการเผา (จุดความร้อน)	ยานพาหนะ
ราชบุรี	1) ชุมชนและอื่นๆ (42.39 %) 2) เขต สปก./พื้นที่เกษตร (29.90 %) 3) ป่า (ป่าสงวน/ป่าอนุรักษ์) (26.63 %)	ตรวจควันดำ 42 คัน ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน 5 คัน ร้อยละ 11.90
กาญจนบุรี	1) ป่า (ป่าสงวน/ป่าอนุรักษ์) (62.00 %) 2) ชุมชนและอื่นๆ (20.52 %) 3) เขต สปก./พื้นที่เกษตร (16.97 %)	ตรวจควันดำ 858 คัน ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน 45 คัน ร้อยละ 5.24
สมุทรสงคราม	-	ตรวจควันดำ 225 คัน ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน 8 คัน ร้อยละ 3.56
เพชรบุรี	1) ป่า (ป่าสงวน/ป่าอนุรักษ์) (55.55 %) 2) เขต สปก./พื้นที่เกษตร (23.23 %) 3) ชุมชนและอื่นๆ (20.96 %)	ตรวจควันดำ 323 คัน ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน 18 คัน ร้อยละ 5.57
ประจวบคีรีขันธ์	1) เขต สปก./พื้นที่เกษตร (40.97 %) 2) ชุมชนและอื่นๆ (32.53 %) 3) ป่า (ป่าสงวน/ป่าอนุรักษ์) (24.09 %)	ตรวจควันดำ 209 คัน ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน 18 คัน ร้อยละ 8.61

ถอดบทเรียนการดำเนินงานการควบคุม ป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ PM_{2.5}

2. ปัจจัยความสำเร็จ

2.1 การบริหารจัดการขับเคลื่อนการดำเนินงานของจังหวัด

- การติดตามและสั่งการอย่างต่อเนื่อง
- นโยบายและแนวปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ชัดเจน รวดเร็ว ไม่ล่าช้า)
- การสนับสนุนข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์)

2.2 ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

- หน่วยงานภาครัฐ → ตามภารกิจหน้าที่
- สถาบันการศึกษา → วิจัย / ประชาสัมพันธ์
- เอกชน → รับซื้อสินค้าเกษตร / CSR
- ชุมชน/ประชาชน → การปฏิบัติตามประกาศ / ลดการเกิดฝุ่น

2.3 การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (ทำความเข้าใจ / การแจ้งเตือน)

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน

3.1 วางแผนการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ PM_{2.5} ได้ทันเหตุการณ์ในช่วงสถานการณ์ฝุ่น PM_{2.5} รุนแรง

3.2 สนับสนุนข้อมูล เพื่อเตรียมพร้อมรับมือสถานการณ์ ได้ถูกต้อง รวดเร็ว และทันเหตุการณ์

3.3 สื่อสารประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ที่ถูกต้อง เข้าใจง่าย เข้าถึงได้ทุกกลุ่ม

